

Πολιτιστικοί Θησαυροί

της Δήμητρας Νικολάκου

Το Ναυτικό Μουσείο στη Χώρα Σάμου

Στα στενά τού χωριού Χώρα στη Σάμο, δεσπόζει ένα πέτρινο κτίριο, που στην πόρτα του υπάρχει μια ψηφιδωτή επιγραφή, στα ελληνικά και στα αγγλικά: Μόνιμη Ναυτική Έκθεση 1941-44 «Μιλτιάδης Χούμας». Το μουσείο Ιδρύθηκε το 2020 και δεν επιδοτείται, όλα τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης καλύπτονται οικογενειακά και αξίζει να σημειώσουμε ότι η είσοδος είναι ελεύθερη.

Ο τέταρτος γιός του πρωταγωνιστή Μιλτιάδη Χούμα και υπεύθυνος του Μουσείου, Γιάννης Χούμας, μας ξεναγεί στην ιστορία:

«Το αντικείμενο του Μουσείου είναι ένα μικρό τμήμα, από το χάος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η Διαφυγή 1941-44. Είναι τα καΐκια που πήραν μέρος σε μυστικές αποστολές, με σκοπό τη μεταφορά Ελλήνων και Συμμάχων, από την κατεχόμενη Ελλάδα σε άλλα μέρη, για τη συνέχιση του Αγώνα. Τα καΐκια αυτά ήταν από διάφορα μέρη της Πατρίδας μας και έδρασαν στην αρχή μεμονωμένα, και αργότερα μέσα από αντιστασιακές οργανώσεις. Ένα από αυτά ήταν το σαμιντικό καΐκι "Ευαγγελίστρια" με καπετάνιο και ιδιοκτήτη, τον πατέρα μου Μιλτιάδη Χούμα, που ήταν ενταγμένος, από τον Ιανουάριο του 1942

στη συμμαχική οργάνωση MI 9 (Military Intelligence 9). Τα περισσότερα εκθέματα του Μουσείου αναφέρονται σε αυτό το καΐκι και στον καπετάνιο του, γι' αυτό και η ονομασία του Μουσείου.

Ο Βρετανός Ταγματάρχης Michael Woodbine Parish. Φιλέλληνας με ξεχωριστή δράση το 1941-44. Πήρε μέρος στη Μάχη της Κρήτης. Μετά την πτώση της Κρήτης τον Μάιο του 1941, κρύφτηκε στα βουνά των Χανίων. Στη συνέχεια με ένα μικρό μηχανοκίνητο σκάφος διέφυγε, μαζί με συντρόφους του από την Κρήτη, και από νησί σε νησί του Αιγαίου κατέληξε στα Μικρασιατικά παράλια, και από εκεί οδικώς στο Κάιρο, όπου είχαν εγκατασταθεί οι Αγγλικές Υπηρεσίες. Εκεί, αν και ελαφρά τραυματισμένος, του έδωσαν διαταγή να επιστρέψει στην Ελλάδα και να οργανώσει ένα δίκτυο με καΐκια, για να διαφύγουν από την κατεχόμενη Ελλάδα οι αποκλεισμένοι Άγγλοι και όσοι Έλληνες και άλλοι σύμμαχοι ήθελαν, για τη μέση Ανατολή, ώστε να επανδρώσουν μάχιμες στρατιωτικές Μονάδες.

Στο ταξίδι της επιστροφής, από το Κάιρο στην Ελλάδα, σε ενδιάμεσο σταθμό στην Κύπρο, γνώρισε τον Μιλτιάδη Χούμα, ο οποίος είχε καταφύγει εκεί με το καΐκι του «Ευαγγελίστρια» από την πατρίδα του τη Σάμο, η οποία είχε καταληφθεί από την Ιταλική

Μεραρχία Cuneo. Ήταν το πρώτο καΐκι με το πλήρωμά του, που εντάχθηκε στην οργάνωση MI 9.

Ο Μιλτιάδης Χούμας στο ημερολόγιο του 1943, αναφέρει το ονόματα 24 καϊκιών.»

«Η ιστορία της Διαφυγής 1941-44, που παρουσιάζουμε στο Μουσείο, είναι χωρισμένη σε ενότητες. Κάθε ενότητα έχει το δικό της ενδιαφέρον και όλα τα εκθέματα έχουν ξεχωριστή σημασία. Ο επισκέπτης που γνωρίζει το 1941-44 στέκεται περισσότερο στις φωτογραφίες με τα σύντομα βιογραφικά των στελεχών και των πληρωμάτων, καθώς και στο μοντέλο του «Ευαγγελίστρια». Οι μικροί μας φίλοι στέκονται στον Ασυρματιστή της Διαφυγής, με τον αυθεντικό ασύρματο και τα ζωντανά ηχητικά σήματα Μορς».

Στο Μουσείο θα θαυμάσετε μεγάλη συλ-

λογή από ναυτικούς χάρτες, θα μάθετε για τα ταχυδρομικά περισσότερα, θα δείτε παλαιά έγγραφα, πρωτότυπα αντικείμενα, αυθεντικές φωτογραφίες, παράσημα και εξαρτήματα

του καϊκιού «Ευαγγελίστρια».

Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χούμα, όλα όσα μας διηγήθηκε μας κέντρισαν το ενδιαφέρον, όπως και σε κάθε επισκέπτη του Μουσείου. Πραγματικά, η συγκέντρωση του ιστορικού υλικού του Μουσείου ο υ είναι αγώνας ζωής. Φεύγοντας, διαπιστώσαμε για μία ακόμη φορά, ότι εκτός από την Ελλάδα της εντύπωσης, υπάρχει και η Ελλάδα του πολιτισμού και της μνήμης.

